

	<p style="text-align: center;">Πνευματικά Σημειώματα</p> <p style="text-align: center;">Τεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης</p>	<p>Πνευματικά Σημειώματα:</p> <p>Έβδομαδιαία ηλεκτρονική έκδοση Τεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος</p> <p style="text-align: center;">Ἔτος 1ο / Τεύχος: 09 Κυριακή 24η Μαρτίου 2024</p> <p style="text-align: center;">Τοῦ Ἁγίου Σωφρονίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (11η Μαρτίου π. ἡμ.)</p>
---	---	---

Πνευματικά Σημειώματα

Κυριακή Ὁρθοδοξίας 2024

«Τὸ βαρὺ μας χρέος ἕναν αἰῶνα μετὰ»
Ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσοστόμου
στὸν Συνοδικὸ ἑορτασμὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας
Τερὸς Καθεδρικὸς Ναὸς Ἁγίου Ἀθανασίου, 11/24-3-2024

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ.
Καλλίνικε,

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοὶ Πατέρες

Ὁσιώτατες Μοναχές,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ, ἀρχικά, νὰ ἐκφράσω τὶς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεό, ὁ Ὅποιος εὐλόγησε ὥστε νὰ συγκεντρωθοῦμε ἀπόψε ἐδώ, στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ νὰ τελέσουμε τὸν Β΄ Κατανυκτικὸ Ἑσπερινό, καθὼς καὶ πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὴν ἀνάθεση τῆς διακονίας τοῦ λόγου στὴν ἐλαχιστότητά μου.

Ξεκινῶντας τὴν ὁμιλία μου, δανείζομαι τὰ ἱερὰ λόγια τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ στεντορεῖα τῆ φωνῆ εὐχομαι:

«Τῶν τῆς Ὁρθοδοξίας προμάχων, εὐσεβῶν Βασιλέων, ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Διδασκάλων, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν,

Αἰωνία ἡ μνήμη»!

Αἰωνία ἡ μνήμη ὅλων ἐκείνων, τῶν διαχρονικῶν γνησίων τοῦ Χριστοῦ τέκνων, τῶν Ἁγίων μας, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ στιβαρά τους χέρια σήκωσαν ὑπεύθυνα τὸν Σταυρὸ τῆς ὁμολογίας καὶ θυσιάσθηκαν γιὰ νὰ διαφυλάξουν ἀκέραη τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη. Θυσιάσθηκαν ὄχι ἀπὸ πείσμα, ἀλλὰ ἀπὸ ἄδολη ἀγάπη. Θυσιάσθηκαν διότι γνώριζαν πολὺ καλά ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἀποτελεῖ τὴν μόνη ὁδὸ πρὸς τὴν Θεώση, τὴν κιβωτὸ τῆς σωτηρίας, τὸ τζιβαέρι μας, τὸ στολίδι τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ἓνα φῶς, τὸ ὁποῖο λάμπει, φωτίζει καὶ θερμαίνει. Γνώριζαν ὅτι Ὁρθοδοξία εἶναι ἓνας μαγνήτης ὁ ὅποιος προσελκύει ὅσους διψοῦν γιὰ ἀληθινὴ ζωὴ· ἡ γέφυρα ποὺ ἐπιτρέπει τὴν σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ἄνθρωπο. Γνώριζαν ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τὰ ὅσα ὁ Χριστὸς δίδαξε, οἱ Προφῆτες προεῖδαν, οἱ Ἀπόστολοι μαρτύρησαν καὶ οἱ Πατέρες παρέλαβαν

καὶ μᾶς παρέδωσαν μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ τὰ μεταλαμπαδεύσουμε στὶς ἐπόμενες γενεὲς ἀκέραια, δίχως ἐκπτώσεις.

Αἰωνία σᾶς ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστοι Πατέρες μας καὶ Μητέρες μας! «Ὡσεὶ λέοντες πῦρ πνέοντες» ξεχυθήκατε στὸν ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγώνα καὶ ὑποφέρατε καὶ ὑπομείνατε θλίψεις, χλευασμούς, συκοφαντίες, διωγμούς, ἐξορίες, φυλακίσεις, βασανιστήρια, μέχρι καὶ αὐτὸν ἀκόμη, τὸν μαρτυρικὸ θάνατο. Μεταξὺ δὲ ὅλων αὐτῶν, δὲν σᾶς ἔλειψαν καὶ τὰ ἐμπόδια ποὺ ἐπιδέξια τοποθετοῦσαν στὰ ἔργα σας οἱ δῆθεν συναγωνιστές σας, οἱ ψεύτικοι ἀδελφοί. Ποῦ ὠφέλησαν τὰ προσκόμματά τους;

Ἄν, ἀγαπητοί μου, δὲν εἶχε ἔρθει ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο, εἰλικρινὰ θὰ ἀναρωτιόμουν ποῦ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ βρεῖ τόση δύναμη νὰ ὑπομείνει καὶ νὰ ἐξέλθει νικητὴς ἀπὸ τόσες δυσκολίες. Τώρα, ὅμως, ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι οἱ Ἅγιοί μας, ἀντιμέτωποι μὲ ὅλους τοὺς πειρασμούς, δὲν εἶχαν τὰ ὄμματα στραμμένα πρὸς θάνατον ἀλλοῦ, παρὰ μόνο στὸ σημεῖο ὅπου συντελέσθηκε ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸν φρικτὸ Γολγοθᾶ. Ἔβλεπαν Κρεμάμενο ἐπὶ Ξύλου τὸν Δημιουργὸ νὰ θυσιάζεται «ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας» καὶ ἀντλοῦσαν δύναμη καὶ παρηγοριὰ γιὰ νὰ σηκώσουν τὸν δικὸ τους Σταυρὸ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τὸν ἴδιο Σταυρωθέντα Χριστὸ ἀπὸ τὸν Ὅποιο οἱ Ἅγιοι: Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας, Εὐστάθιος Ἀντιοχείας, Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς, Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, Μεθόδιος Κωνσταντινουπόλεως, Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, Μάρκος ὁ Εὐγενικός, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καὶ τόσοι ἄλλοι λάμβαναν σθένος νὰ προχωρήσουν μαχόμενοι καὶ θυσιαζόμενοι, ἀπὸ τὸν ἴδιο Σταυρωθέντα Χριστὸ λάμβαναν σθένος καὶ οἱ μακαριστοὶ προπάτορές μας, αὐτοὶ ποὺ ἔζησαν «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ», ἕναν αἰῶνα πρὶν. Δὲν ἦταν ἐκεῖνοι τέκνα ἐνὸς ἄλλου, ψεύτικου θεοῦ. Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἦταν καὶ στὸν Γολγοθᾶ εἶχαν καὶ αὐτοὶ στραμμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς γιὰ νὰ ἀντέξουν τὰ ὅσα προξένησε

ή μεγάλη πληγή που άνοιξε στην Έκκλησία, ως μη ώφειλε, ακριβώς πριν από εκατό χρόνια και μία ημέρα. Τότε ήταν, σαν χθές, που η 10^η Μαρτίου έγινε 23^η, και το σώμα της Έκκλησίας διασπάσθηκε, ενώ εκκλησιαστικοί ταγοί των ημερών εκείνων θριαμβολογοῦσαν την χρονική ακρίβεια του διορθωμένου ημερολογίου, του με άριστίνδην Σύνοδο επιβληθέντος.

Δέν ξέρω αν σκέφτομαι λανθασμένα. Έντονα προβληματίζομαι. Τί ήθελε ο Χριστός από εμάς; Ήθελε την αστρονομική ακρίβεια του ημερολογίου, ή την ένότητα της Έκκλησίας για την οποία προσευχήθηκε με αγωνία στον Κήπο της Γεθσημανή, λίγη ώρα πριν την προδοσία από τον δόλιο Ίούδα; «Πάτερ άγιε, τήρησον αυτούς εν τῷ όνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ίνα ᾧσιν εν καθώς ήμεϊς!»! Τί καλό θα ήταν όλοι οί Χριστιανοί να είχαμε στη σκέψη μας την έπιθυμία αυτή του Σωτήρος Χριστού. Η ένότητά μας εν αγάπη και αλήθεια θα ήταν το δυνατότερο κήρυγμα για όσους ακόμη δέν έχουν γνωρίσει την ένσαρκωμένη αλήθεια, τον Ίησού Χριστό.

Ίσως με το σκεπτικό αυτό να κινήθηκαν πριν από εκατό χρόνια οί θιασῶτες της ημερολογιακής μεταρρύθμισης, καθως σκόπευαν με την αλλαγή του ημερολογίου να έπιτευχθει «ό ταυτόχρονος έορτασμός των μεγάλων χριστιανικών έορτών υπό πασών των Έκκλησιών». Βεβαίως, με την φράση αυτή της έγκυκλίου του 1920 του Οίκουμενικού Πατριαρχείου, ως Έκκλησίες δέν έννοοῦνται μόνο οί κατά τόπους Όρθόδοξες Έκκλησίες, αλλά και όλες οί αίρετικές ομάδες. Ασφαλώς, ή εν μετανοία έπιστροφή των αίρετικών στην Όρθοδοξία και ή ένότητα όλων υπό την Μία, Άγία, Καθολική και Αποστολική Έκκλησία είναι ζητούμενο, είναι πόθος θεϊος. Έπαναλαμβάνω ότι ο Χριστός για αυτό προσευχήθηκε την νύκτα της προδοσίας. Ωστόσο, για να γίνει κάτι τέτοιο, απαιτείται ισχυρή πνευματική κατάσταση και κινήσεις σωστές και σύμφωνες με τους Κανόνες των Πατέρων. Η αλλαγή του ημερολογίου δέν ήταν κίνηση αποτελεσματική, καθως ήταν γνωστό ότι δέν θα το ακολουθοῦσαν όλοι οί Όρθόδοξοι. Από ό,τι φάνηκε, εκείνοι που άλλαξαν το ημερολόγιο, ένδιαφέρονταν περισσότερο για την προσέγγιση των αίρετικών, παρά για την διατήρηση της κοινωνίας με Όρθόδοξους αδελφούς. Πως το έξηγῶ αυτό; Από

τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ τὸν κοινὸ ἐορτασμὸ τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἐορτῶν ἀπὸ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους, προτιμήθηκε ὁ κοινὸς ἐορτασμὸς μὲ τοὺς ἑτεροδόξους. Ἔτσι, ἀκόμη καὶ γιὰ καλὸ νὰ κινήθηκαν, «τὸ καλὸ, μὴ καλῶς γενόμενο, οὐκ ἔστι καλόν».

Οἱ προπάτορές μας, ἄνθρωποι εὐσεβεῖς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπλοί, εἶδαν στὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου σκοπιμότητα. Τόσους αἰῶνες ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀκολουθοῦσε ἓνα ἡμερολόγιο χωρὶς προβλήματα. Πρὸς τί αὐτὴ ἢ βεβιασμένη ἀλλαγὴ, δίχως τὴν σύγκληση Πανορθόδοξης Συνόδου; Βεβαίως, γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές, συνεκλήθη τὸ ἀποκληθὲν ἀπὸ κάποιους ὡς «Πανορθόδοξο Συνέδριο». Αὐτὸ δὲν συνέβη σὲ σωστὲς βάσεις, καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ δὲν θὰ ἀναλυθεῖ σήμερα. Πρὸς τί, λοιπόν ἡ ἡμερολογιακὴ ἀλλαγὴ δίχως Πανορθόδοξη συμφωνία; Καὶ μάλιστα, πρὸς τί ἡ ἀλλαγὴ σὲ μία τέτοια ἱστορικὴ συγκυρία; Μετὰ ἀπὸ πεντακόσια χρόνια σκλαβιάς, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀποδύναμωση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου ἐξαιτίας τῆς Αὐτοκεφαλίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ ἀπὸ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους, μετὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιον Πόλεμον, μετὰ τὴν Γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφή, μετὰ τὸν βίαιον ξεριζωμὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν πατρογονικὴν ἐστίαν καὶ τὴν σωρηδὸν μεταφορὰ τους εἰς τὸ ὑπανάπτυκτον ἑλληνικὸν κράτος, ὑπῆρχε ἄραγε αὐτὴ ἡ πολυτέλεια νὰ ἀσχοληθεῖ ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν διόρθωση τοῦ ἡμερολογίου, γνωρίζοντας πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὸ θὰ δίχαζε; Καὶ ὅλο αὐτὸ γιατί; Μήπως γιὰ νὰ στραφεῖ πρὸς τὴ Δύση; Ἀκούσαμε εἰς τὸ ἄμεσον παρελθὸν ἀπὸ ὑψηλόβαθμα κυβερνητικὰ στελέχη νὰ τονίζουσιν ὅτι «ἀνήκομεν εἰς τὴν Δύσιν»! Αὐτὰ ἔλεγον γιὰ νὰ περάσουν τὸν γνωστὸν νόμον ποὺ ἐσχάτως πέρασαν. Τότε ποὺ τὸ ἀκούγαμε αὐτό, ἅπαντες οἱ εὐσυνείδητοι πατριῶτες -ὄχι μόνο ἡμεῖς οἱ τοῦ πατρίου ἐορτολογίου- ἀγανακτούσαμε. Μήπως, ὅμως, καὶ οἱ παλαιοὶ τῆς Ἐκκλησίας ταγοὶ συνέβαλαν ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, γιὰ νὰ ἔχουμε αὐτὴ τὴν κατάληξιν πρὸς τὴ Δύση;

Αὐτὴ τὴ δυτικοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας αἰσθάνθηκα καὶ φοβήθηκα οἱ ἄγνοοι ἐκεῖνοι ἀγωνιστὲς ποὺ βγήκαν τὴν ἴδιαν κίονα ἡμέρα τῆς ἀλλαγῆς καὶ γύριζαν πόλεις καὶ χωριά

καταγγέλοντας τὴν προδοσίαν καὶ φωνάζοντας «Μᾶς φραγκέψανε! Μᾶς φραγκέψανε!» Μεταξὺ αὐτῶν –καὶ τὸ καταθέτω ὡς ἱστορικὴ μαρτυρία, καθὼς ὑπηρέτησα στὸν Ἱερὸ Ναὸ Εὐαγγελιστρίας Θεβῶν καὶ γνώρισα αὐτήκοους μάρτυρες- ἦταν καὶ πνευματικὰ τέκνα τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου. Οἱ Λουκάς Καλατζής, Κίμων Στεφανιώτης καὶ Ἀντώνης Σκοῦμας, ὅταν τὸν ἐπισκέφθηκαν τὸ 1918, δύο χρόνια πρὶν τὴν κοίμησίν του καὶ τὸν ρώτησαν γιὰ τὴν φημολογούμενη τότε ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου, ἔλαβαν τὴν ἐντολή: «Νὰ μείνετε ὅπως εἴστε»!

- Δέσποτα, δὲν θὰ ἔχουμε Ἐκκλησίες, τοῦ εἶπαν.
- Ἐκκλησίες νὰ κάνετε τὰ σπίτια σας.
- Δέσποτα, δὲν θὰ ἔχουμε Ἱερεῖς, εἶπαν ξανά.
- Ἱερεῖς θὰ στείλει ἡ Παναγία ἀπὸ τὸ Ἅγιο Ὄρος.

Ἔτσι ἀκριβῶς ἔγινε. Τὰ σπίτια ἔγιναν Ἐκκλησίες καὶ οἱ Ἁγιορεῖτες συντάχθηκαν μὲ τοὺς εὐσεβεῖς πιστοὺς, τῶν ὁποίων τὸ «ἔγκλημα» ἦταν ὅτι θέλησαν νὰ παραμείνουν ὅπως ἦταν, σταθεροὶ στὴν παράδοση. Μέσα σὲ ἓνα βράδυ, ἀγωνιζόμενοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ὀνομάσθηκαν χλευαστικῶς «παλιοημερολογίτες» καὶ ἀπέκτησαν τὴν ποιμαντικῶς ἀπαράδεκτη ταμπέλα «σχισματικοί», ἢ, στὰ νεότερα χρόνια, «ἄτακτα μέλη», μόνο καὶ μόνο διότι ἀπλῶς συνέχισαν στὴν γραμμὴ πὺρ εἴκοσι αἰῶνες εἶχε χαράξει ἡ Ἐκκλησία. Δὲν ἔθεσαν οἱ ἴδιοι ἑαυτοὺς ἐκτὸς Ἐκκλησίας. Ἡ τότε ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἔθεσε ἀπ' ἔξω καὶ δὲν ἔκανε τίποτα γιὰ νὰ τοὺς ἀγκαλιάσει.

Τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἐπιτρέπεται ἐντὸς τῆς ἐπίσημης Ἐκκλησίας νὰ λειτουργοῦν Ναοὶ μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο. Αὐτὸ ἀποτελεῖ πράξη Οἰκονομίας, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ὀρολογία. Κάτι τέτοιο, ὅμως, δὲν ἦταν ἐξ ἀρχῆς ἀποδεκτό. Προκειμένου νὰ σβῆσει τὸ κραταῖο «Κίνημα τῆς Εὐσεβείας» ἐπελέγη ἡ τακτικὴ τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων· οἱ διωγμοί.

Ἐνδεχομένως, αὐτὸ ἀκούγεται ὑπερβολικό. Δυστυχῶς, ὅμως, δὲν εἶναι. Ὅσοι ἐπέλεξαν νὰ μὴν ἀποδεχθοῦν τὸ νέο ἡμερολόγιο, πράγματι, ὑπέστησαν διωγμούς. Αὐτὸ εἶναι ἓνα μεγάλο κεφάλαιο τῆς νεότερης ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας, γιὰ τὸ ὁποῖο εἴμαστε βέβαιοι πὼς δὲν χαίρεται κανεὶς. Τὴν ἱστορία,

λοιπόν, δὲν μποροῦμε νὰ τὴν διαγράψουμε, οὔτε, δυστυχῶς, νὰ τὴν ἀλλάξουμε. Μποροῦμε, ὅμως, νὰ τὴν ἀφήσουμε νὰ μᾶς διδάξει γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Στὸ σημεῖο αὐτό, ἐφιστῶ τὴν προσοχὴ ὅλων· καὶ ἡμῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ νέου. Οὔτε οἱ μὲν νὰ δεχθοῦμε τὴν ἀναφορὰ στοὺς διωγμοὺς γιὰ νὰ ἀνακυκλώσουμε τὰ παλαιὰ πάθη, οὔτε οἱ δὲ νὰ θεωρήσουν ὅτι γίνεται προσπάθεια νὰ ἀλείψουμε τὶς πληγὲς τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος μὲ «ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον». Ἀντιθέτως, οἱ μὲν νὰ λάβουμε «ὑπόδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας» τοὺς πατέρες καὶ τὶς μητέρες μας, οἱ ὅποιοι μὲ θερμὴ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ ὑπέμειναν θλιβερὲς καταστάσεις, ὥστε νὰ μιμηθοῦμε τὸν ζῆλο τους καὶ νὰ τὸν ἀξιοποιήσουμε γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ δέ, νὰ κατανοήσουν ὅτι οἱ πρὸ αὐτῶν φέρουν μεγάλο μερίδιο εὐθύνης γιὰ τὴν κατάσταση πού βιώνουμε σήμερα, καθὼς ἐπέτειναν τὴν διάσταση καὶ ὑψωσαν δυσθεώρατα τείχη.

Ἔχω πεῖ ξανὰ στὸ παρελθὸν ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔπαθε κάτι χειρότερο ἀπὸ αὐτὸ πού συνέβη στοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς τῆς Ρωσίας, τῆς Ρουμανίας ἢ τῆς Ἀλβανίας τὸν περασμένο αἰῶνα. Ἐκεῖ, πολέμησαν τὴν Ἐκκλησία οἱ ἄθεοι, ἐνῶ ἐδῶ, Ὀρθόδοξοι δίωκαν ὁμοδόξους ἀδελφούς. Οἱ πατέρες μας καὶ οἱ μητέρες μας, ἐπειδὴ διατηροῦσαν τὴν ἡμερολογιακὴ παράδοση, ὑφίσταντο συνέπειες· χλευάζονταν ὄχι μόνο μεγάλης ἡλικίας ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ μαθητόπουλα, δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀπολύονταν, οἱ λειτουργικὲς συνάξεις ἀπαγορεύονταν, δὲν ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα γιὰ ἔστω κρυφὸ τακτικὸ ἐκκλησιασμὸ καὶ συμμετοχὴ στὰ Μυστήρια, διότι οἱ Ἱερεῖς ἦταν λίγοι καὶ πολλὲς φορὲς διένευαν τεράστιες ἀποστάσεις γιὰ νὰ λειτουργήσουν κρυφά. Ἄν τυχὸν συλλαμβάνονταν Ἱερεῖς νὰ λειτουργοῦν μὲ τὸ παλαιό, ἀποσχηματίζονταν καὶ φυλακίζονταν. Ἄν ἐντοπίζονταν μυστηριακὲς συνάξεις, διαλύονταν ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς τάξης, κάποτε μὲ τόσο βίαιο τρόπο, ὥστε νὰ ὑπάρχουν καὶ θύματα. Τὸ πλέον γνωστὸ παράδειγμα εἶναι αὐτὸ τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Αἰκατερίνης ἀπὸ τὴν Μάνδρα, ἡ ὁποία ἄφησε πίσω της δύο ὀρφανὰ τέκνα. Ἐνδεικτικὴ τῶν περιστάσεων εἶναι μαρτυρία ἐνὸς ἐκ τῶν κορυφαίων Ἱεραρχῶν τῆς κρατούσης Ἐκκλησίας, σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιο, ἀστυνομικοί, κατόπιν ἐντολῆς

ἐκκλησιαστικῶν προσώπων, εἰσέβαλαν στὸ Μοναστήρι τῆς Κοσμοσώτειρας, ἔκλεψαν πολύτιμα ἀντικείμενα καὶ ἀφοῦ ἔριξαν κάτω τὸν Ἅγιο Ἄρτο ἀπὸ τὸ Θυσιαστήριο, τὸν ποδοπατοῦσαν. Γιατί ὅλα αὐτά; Πότε στὴν ἱστορία ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε θύτης;

Παρὰ τὰ αὐστηρὰ μέτρα, οἱ πατέρες καὶ οἱ μητέρες μας ἄντεξαν καὶ παρέμειναν σταθεροί. Σὲ αὐτὸ συνέβαλαν, μεταξὺ ἄλλων, θαυμαστὰ σημεῖα ποὺ μέσα στὸν αἰῶνα μαρτυρήθηκαν, ὅπως τὸ μέγιστο αὐτῶν, ἡ Γ' ἐμφάνιση τοῦ Σταυροῦ στὸν οὐρανὸ σὲ Ἀγρυπνία γιὰ τὴν Ὑψωση, τὸ ἔτος 1925. Ἄν δὲν εἴχαμε προσωπικὲς ἐμπειρίες καὶ ἐπαφὲς μὲ αὐτόπτες μάρτυρες, ἴσως νὰ θεωρούσαμε κάποιες ἀφηγήσεις ὑπερβολικὲς ἢ ἐξωπραγματικὲς. Κάτι τέτοιο, ὅμως, δὲν ἰσχύει.

Τὸ συμπέρασμα ποὺ ἐξάγεται γιὰ τὸ ζήτημα τῶν διωγμῶν εἶναι ὅτι, ὄχι μόνο δὲν ὠφέλησαν, ὄχι μόνο δὲν κατόρθωσαν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ ἔφεραν τὰ ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὰ ἐπιθυμητά, καθὼς τὸ χάσμα μεγάλωσε καὶ κάθε πιθανότητα προσεγγίσεως ἐλαχιστοποιήθηκε. Οἱ διωγμοὶ ἐξανάγκασαν τὸ «Κίνημα τῆς Εὐσεβείας» νὰ ἐδραιωθεῖ καὶ νὰ κραταιωθεῖ ἀκόμη περισσότερο. Μάλιστα, σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις προκλήθηκε φανατισμὸς.

Καὶ ἐνῶ ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν παράδοση ἐξακολουθοῦσαν νὰ θεωροῦν τὴν καινοτομία ὡς βῆμα γιὰ τὴν στροφή τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴ Δύση, περίπου εἰκοσιπέντε χρόνια μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπισήμως ἐντάχθηκε στὴν λεγόμενη «οἰκουμενικὴ κίνηση» καὶ ἀποτέλεσε ἰδρυτικὸ μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, ἐντὸς τῆς Ὁρθοδοξίας ἤρθε στὸ προσκῆνιο ἡ αἵρεση τοῦ οἰκουμενισμοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐπινόηση ἀνθρώπων ὄχι Θεοφόρων.

Πρόσφατα ἄκουσα ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν, περιορίζεται μόνο στὸν διάλογο. Ὁ δὲ διάλογος αὐτὸς γίνεται γιὰ νὰ καταστήσει ἡ Ὁρθοδοξία γνωστὸ τὸν θησαυρὸ τὸν ὁποῖο φέρει. Βεβαίως, εἶναι καθῆκον μας νὰ καταστήσουμε γνωστὸ σὲ ὅλους

τὸν θησαυρὸ τῆς Ὁρθοδοξίας. Αὐτὸ τὸ θεϊκὸ κάλλος μὲ τὸ ὁποῖο εἶναι στολισμένη ἡ Ὁρθοδοξία, δὲν ἀποτελεῖ δική μας ἀποκλειστικότητα, ἀλλὰ πρέπει νὰ μεταδοθεῖ εἰ δυνατόν σὲ ὅλους. Ὡστόσο, καλοπροαίρετα διερωτώμεθα: τόσες δεκαετίες διαλόγων μὲ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι βρίσκονται στὴν αἵρεση, πόσους ἀπὸ αὐτοὺς ἔχουν προσελκύσει στὴν κιβωτὸ τῆς σωτηρίας; Ποιοὶ δέχθηκαν τὴν Ὁρθοδοξία; Ἀπὸ ὅ,τι βλέπουμε τὰ τελευταῖα χρόνια, τὴν Ὁρθοδοξία τὴν γνωρίζουν καὶ τὴν ἀσπάζονται ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, μὴ ἔχοντας οὐδεμία ἐπαφὴ μὲ τέτοιου εἴδους ὀργανώσεις, ἀπὸ μόνοι τους ψάχνουν καὶ βρίσκουν τὴν ἀλήθεια κυρίως μὲ τὸ βίωμα καὶ δευτερευόντως μὲ λόγια.

Ὁ Ναθαναήλ, ὅπως ἀκούσαμε στὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα, γνώρισε καὶ πίστεψε στὸν Σωτήρα Χριστὸ βιωματικά. Ὁ Φίλιππος δὲν τοῦ εἶπε πολλὰ λόγια. Τοῦ εἶπε μόνο «ἔρχου καὶ ἴδε». Ἦρθε, εἶδε τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ πίστεψε. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἓνας μαγνήτης, ἀνέφερα στὴν ἀρχή. Ὅταν πλησιάζει ἀνθρώπους, συνομιλεῖ μὲ αὐτοὺς καὶ δὲν τοὺς προσελκύει, σημαίνει ὅτι ἢ δὲν τοὺς προσεγγίζει σωστά, ἢ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν πληροῦν τὶς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ νὰ μαγνητιστοῦν. Ὅσο κοντὰ καὶ ὅση ὥρα καὶ νὰ τοποθετήσεις τὸν μαγνήτη πλάι στὸ πλαστικὸ, τὸ πλαστικὸ ἐκεῖ θὰ μείνει, ἀμετακίνητο.

Βεβαίως, νὰ μιλήσουμε μὲ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἔπασαν στὰ δίχτυα τῆς πλάνης ἀπὸ τὸν μισόκαλο τῆς ψυχῆς. Ἴσως τὸ ἀπολωλὸς πρόβατο ἐπιστρέψει μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο. Ὅμως, μὴν ξεχνᾶμε: «αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ», μᾶς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Μὴν ὑπάρχει κανεὶς ἀπὸ τοὺς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων ἀνώτερος τοῦ Κορυφαίου Παύλου; Ἐδώ, ὅμως, ὄχι ἀπλῶς δὲν φαίνεται διάθεση παραίτησης, ἀλλὰ συμβαίνουν καὶ συμπροσευχές. Ὅλες δὲ οἱ δράσεις, μὲ τὴν ἐπίκληση τῆς ἀγάπης. Ὅσο ἀγνὲς καὶ ἂν εἶναι οἱ προθέσεις, διερωτώμεθα: εἶναι ἡ ἀγάπη αὐτὴ ἐν ἀληθείᾳ; Διαβάζουμε στὶς Παροιμίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅτι «ὄν ἀγαπᾶ Κύριος παιδεύει». Ἡ ἀγάπη παιδεύει, παιδαγωγεῖ, ἐλέγχει καὶ διορθώνει. Ἄν δικούς μας ἀνθρώπους, Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, τοὺς ἐλέγχουμε ὅταν σφάλουν, πολὺ

περισσότερο δὲν πρέπει νὰ βοηθήσουμε ἐκείνους ποὺ δὲν εἶναι Ὁρθόδοξοι νὰ καταλάβουν τὸ λάθος τους καὶ νὰ τὸ διορθώσουν; Ἡ συμπροσευχὴ μὲ αὐτοὺς σημαίνει νομιμοποίησή τους καὶ ἀποτελεῖ ὑπέρβαση τῶν ὁρίων «ἅ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν». Τότε, λοιπόν, πῶς ἐκείνοι θὰ προβληματισθοῦν καὶ θὰ ἐπιστρέψουν στὴν Ὁρθοδοξία; Μήπως μὲ αὐτὴ τὴν τακτικὴ στὴν πραγματικότητα στερεῖται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἡ πιθανότητα νὰ ἐπιστρέψουν στὴν Ὁρθοδοξία; Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἂν κάποιος δέχεται ὅτι οἱ αἰρετικοὶ εἶναι καὶ αὐτοὶ στὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, τότε γιατί σήμερα γιορτάζουμε τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας;

Κλείνοντας τὸ κεφάλαιο αὐτό, μὲ συνοχὴ καρδιάς διερωτώμεθα πάλι: ποῦ ὠφέλησε τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ συμμετοχὴ στὰ δρώμενα τοῦ οἰκουμενισμοῦ; Ὅχι μόνο δὲν σαγηνεύθηκαν οἱ ἑτερόδοξοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τοῦ νέου ἔχουν σκανδαλισθεῖ καὶ ἔχουν ὑψώσει φωνὴ πατερικὴ, φωνὴ προβληματισμοῦ καὶ ἀγωνίας γιὰ τὴν μελλοντικὴ ἐξέλιξη. Δὲν πρέπει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ νὰ δοῦμε μὲ ταπεινὴ καὶ διάθεση αὐτοκριτικῆς πὼς θὰ θεραπευθοῦν πρῶτα τὰ ἐσωτερικὰ τραύματα, τὰ τοῦ οἴκου μας;

Θὰ μπορούσαν νὰ εἰπωθοῦν πολλὰ περισσότερα, ὄχι πρὸς κατάκρισιν, ἀλλὰ πρὸς προβληματισμό. Ἄλλωστε, κατακρίσεις καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα ὑπῆρξαν πολλές, ὡς μὴ ὄφειλαν. Ἔχουμε κουρασθεῖ νὰ ἀκοῦμε γιὰ τὰ οἰκουμενιστικὰ δρώμενα καὶ τὰ συναφῆ. Ἐναν αἰῶνα γράφτηκαν πολλὰ περὶ αὐτῶν καὶ τὰ γνωρίζουμε πολὺ καλά. Δὲν ἔχουμε ἀνάγκη ὑπενθυμίσεως, οὔτε ἐνημερώσεως. Ἔχουμε ἀνάγκη νὰ γνωρίσουμε καρδιακὰ τὴν Ὁρθοδοξία, νὰ βιώσουμε τὴν τιμιότητα, τὴν ἀγάπη, τὴν ἀλληλεγγύη, τὴν ἀδελφосύνη, ἀπεχόμενοι ἀπὸ τὴν ὑστεροβουλία, τὴν ιδιοτέλεια, τὸν φθόνο. Αὐτὸ ποὺ δὲν γράφτηκε, οὔτε ἀκούσθηκε ποτὲ εἶναι κάποιος συνάνθρωπός μας ὁ ὁποῖος μετεῖχε σὲ τέτοιου εἴδους δρώμενα, νὰ βλέπει τὸ φωτεινὸ μας παράδειγμα, ἡμῶν τῶν ἀκολουθούντων τὴν Ἱερὰ Παράδοση, νὰ προβληματίζεται καὶ νὰ ἀπέχει ἐκουσίως ἀπὸ αὐτά. Δὲν πρέπει νὰ προβληματισθοῦμε; Μήπως, πλέον, πρέπει νὰ κοιτάξουμε μὲ ἀφοσίωση ὁ καθένας ξεχωριστὰ πὼς θὰ καταφέρουμε νὰ γίνουμε Φῶς, ὅπως ὁ Χριστὸς μᾶς θέλει, ὥστε

όλοι να φωτίζονται και να δοξάζουν ὀρθόδοξα τὸν Οὐράνιο Πατέρα;

Νωρίτερα ἀνέφερα δύο φορές ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι μαγνήτης πνευματικὸς ποὺ προσελκύει πρὸς αὐτόν. Ἐμεῖς ἔχουμε γίνει μαγνήτες; Ἄν ναι, αὐτὸ ἀποτελεῖ αἰτία χαρᾶς καὶ δοξολογίας πρὸς τὸν Θεό. Ἄν, ὅμως, ὄχι, τότε αὐτὸ συμβαίνει διότι μάλλον δὲν κατορθώσαμε νὰ βιώσουμε καρδιακὰ τὴν Ὁρθοδοξία. Τὸ ὀρθόδοξο βίωμα εἶναι τὸ ἀλάτι μὲ τὸ ὁποῖο προσδίδουμε νοστημιὰ ὄχι μόνο στὴ ζωὴ μας, ἀλλὰ καὶ στὸ περιβάλλον μας. Τὸ ἀλάτι αὐτὸ εἶναι ἐνεργὸ ὅταν φροντίζουμε νὰ καλλιεργοῦμε στὴν ψυχὴ μας τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: τὴν ἀγάπη, τὴν χαρὰ, τὴν εἰρήνη, τὴν μακροθυμία, τὴν χρηστότητα, τὴν ἀγαθωσύνη, τὴν πίστη, τὴν πραότητα, τὴν ἐγκράτεια.

Πλήρεις τῶν θείων αὐτῶν δωρεῶν ὑπῆρξαν ἅγια πρόσωπα, τὰ ὁποῖα κόσμησαν τὸν Ἱερὸ Ἀγῶνα καὶ μᾶς καλοῦν νὰ μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμά τους. Οἱ Ἅγιοι: Ἱερώνυμος ὁ ἐν Πάρνηθι, Ἱερώνυμος ὁ ἐν Αἰγίνῃ, Ἰωάννης ὁ νέος Ἐλεήμων, Ἰωσήφ ὁ ἐκ Δεσφίνης καὶ ἀσφαλῶς Χρυσόστομος ὁ πρῶην Φλωρίνης καὶ πολλοὶ ἄλλοι, γιὰ τοὺς ὁποίους καυχώμεθα ἐν Κυρίῳ, δὲν ὑπῆρξαν φανατικοί. Εἶχαν φροντίσει πρῶτα νὰ στολισθοῦν μὲ τὴν ἀγιότητα καὶ ὕστερα μὲ τὸν διακριτικὸ, πλὴν ὅμως δυναμικὸ ἀγῶνα τοὺς κατάφεραν νὰ προβληματίσουν, νὰ προσελκύσουν ἀνθρώπους στὴν παράδοση, νὰ ἐξασφαλίσουν τὸν σεβασμὸ τῶν πάντων καὶ τελικὰ νὰ προσδώσουν αἴγλη στὸ «Κίνημα τῆς Εὐσεβείας».

Δυστυχῶς, ὅμως, σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἐπιλέχθηκε νὰ μὴν ἀκολουθηθεῖ τὸ παράδειγμά τους. Κάποτε ὁ ζηλωτισμὸς ὑπῆρξε οὐ κατ' ἐπίγνωσιν, κάποτε ὁ Ἱερὸς Ἀγὼν ἐθεάθη ὡς ἓνα πεδίο ἀτομικῆς προβολῆς, κάποτε τὰ πάθη ὑπερίσχυσαν καί, τελικὰ ὁ Ἀγῶνας, ὁ Δίκαιος, ὁ Ἅγιος, ὁ Ἱερός, δὲν δικαιώθηκε.

Μὲ θλίψη ἡ μαρτυρικὴ μας Ἐκκλησία βίωσε ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὴν ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμιση ἐσωτερικὲς πληγές, βλέποντας τὰ τέκνα τῆς νὰ τὴν ἀποδυναμώνουν, νὰ ἀποκόπτονται ἀπὸ αὐτήν, νὰ ἐπιτελοῦν ἔργο παράλληλο, ἢ κάποτε πολεμικὸ κατ' αὐτῆς, ἐπωφελοῦμενοι ἀπὸ τὴν ἀπουσία

νομικῆς κάλυψης. Τὰ σχίσματα ἦταν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι τραῦμα ὀδυνηρό. Τὰ θέματα πίστεως ἔπαψαν νὰ ἀποτελοῦν αἰτίες ἀποκοπῆς καὶ τὴν θέση τους ἔλαβαν καταστάσεις ἰδιοτέλειας, προσωπικῶν διαφορῶν καί, ἐν πάσει περιπτώσει, ἀνάξιες τῶν περιστάσεων.

Ὁ χωρισμὸς εἶναι λυπηρὸς, διότι ὁ ἀγώνας εἶναι κοινός. Γίνεται ἀγώνας ὑπὲρ τῆς διαφύλαξης τῶν παραδόσεων, γίνεται ἀγώνας κατὰ τοῦ οἰκουμενισμοῦ. Πρὸς τί, λοιπόν, ὁ χωρισμός;

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ δυσχερεῖς ἐσωτερικὲς καταστάσεις, ὁ ὑπέρμετρος ζῆλος ποὺ καταντᾷ δικαστὴς τῆς διακρίσεως, ἡ ἀσυδοσία ποὺ κατὰ καιροὺς ἔχει παρατηρηθεῖ, ὁ φθόνος τοῦ καλοῦ, ἀποτέλεσαν ἐμπόδια στὴν δυνατὴ πρόοδο τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτά, βεβαίως, εἶναι ἀνθρώπινα πάθη καὶ εἶναι φυσικὸ νὰ ὑπάρχουν στὸ πνευματικὸ ἰατρεῖο τῆς Ἐκκλησίας, ἀρκεῖ βέβαια νὰ ὑπάρχει καὶ ἡ διάθεση τῆς θεραπείας τους· ὄχι ἡ στράτευσή τους κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Μὴν ξεχνοῦμε, ἄλλωστε, ὅτι ὅπως δὲν ἀναπαύεται ὁ Θεὸς μὲ τὸν οἰκουμενισμό, ἔτσι δὲν ἀναπαύεται καὶ μὲ τὰ προσωπικὰ πάθη, τὴν ἰδιοτέλεια, τὴν καχυποψία, τὴν ἀγνωμοσύνη. Τί νόημα ἔχει ἓνας ἀγώνας ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ βάση ἀνορθόδοξη, μὲ δίχως ἀγάπη, δίχως ἀγώνα γιὰ τὴν Κάθαρση, τὸν Φωτισμὸ καὶ τὴν Θέωση τῆς ψυχῆς;

Ὁ ἀγώνας κατὰ τοῦ οἰκουμενισμοῦ δὲν σημαίνει αὐτόματα τὸν ἀγώνα ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτὸ ἀξίζει νὰ τὸ προσέξουμε. Ὁ οἰκουμενισμὸς εἶναι ἓνα θέμα ἐξωτερικό, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἐμεῖς οὐδέποτε ἀναμιχθήκαμε σὲ αὐτόν. Ὑπάρχουν τόσα ἄλλα, ἐσωτερικὰ θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα ἀξίζει νὰ ἐργαστοῦμε. Ἀξίζει νὰ ἐργασθοῦμε ὥστε τὰ παιδιά μας νὰ ἀγαπήσουν Χριστὸ καὶ νὰ γεμίσουν οἱ Ναοὶ μας μὲ νέους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸ μέλλον Ἐκκλησίας καὶ κοινωνίας. Ἀξίζει νὰ ἀγωνισθοῦμε νὰ μὴν παρασυρθοῦν τὰ παιδιά μας ἀπὸ τὶς σειρήνες τοῦ κόσμου, ὅπως ἔχουμε δεῖ νὰ συμβαίνει πλεῖστες φορές. Ἀξίζει νὰ μεταλαμπαδεύσουμε στὰ παιδιά μας τὴν ἀληθινὴ Ὁρθοδοξία, τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ανοιχτωσιάς, ὥστε ὄχι μόνο νὰ μὴν παρασυρθοῦν στὰ δίχτυα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ σαγηνεύσουν ψυχὲς γιὰ τὸν Χριστό. Ἀξίζει νὰ ἐργαστοῦμε γιὰ

να αναδείξουμε νέους Κληρικούς, με παιδεία, με αγάπη Χριστού, με ζήλο να εργασθῶν στὸ πνευματικὸ χωράφι τοῦ Κυρίου, ὅπου «ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι». Ἀξίζει νὰ εργασθοῦμε γιὰ νὰ μὴν μένουν οἱ Ναοὶ μας ἀλειτούργητοι. Ἀξίζει νὰ εργασθοῦμε γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων πρὸς τὴν μεγάλη μας μάνα, τὴν Ἐκκλησία. Ἀξίζει νὰ εργασθοῦμε ὥστε νὰ ἀναζωπυρωθεῖ ἡ φλόγα τῆς Μοναχικῆς Πολιτείας. Ἄλλοτε τὰ Μοναστήρια μας ἔσφυζαν ἀπὸ ἀφιερωμένες ψυχές. Τώρα; Στὴν Ἐκκλησία, ἀγαπητοί, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει παρακμή, παρὰ μόνο πρόοδος! Καθῆκον μας νὰ εργασθοῦμε γιὰ τὴν διατήρηση τῶν παραδόσεων καὶ τῆς ἱστορίας μας, διαδραματίζοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐνεργὸ ἐθνικὸ ρόλο. Ἔχουμε τὴ δυνατότητα γιὰ ὅλα αὐτά. Μποροῦμε νὰ ἀνατρέψουμε τὴν κατάσταση μετὰ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Μποροῦμε νὰ σκορπίσουμε Φῶς Χριστοῦ. Ἀρκεῖ νὰ καλλιιεργήσουμε ἀγιοπνευματικὰ τὴν ψυχὴ μας, ἀφήνοντας στὴν ἄκρη τυχὸν προσωπικὰ ἐλαττώματα, καὶ νὰ προχωρήσουμε ἐνωμένοι καὶ με γνώμονα τὴν ἐνότητα, ἡ ὁποία σαλεύθηκε ἀκριβῶς πρὶν ἑκατὸ χρόνια καὶ μία ἡμέρα.

Εὐχομαι τὴν ἱερὴ αὐτὴ ἡμέρα τῆς Ὁρθοδοξίας, σήμερον ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων καὶ τὴν εἰρήνευση καὶ τὴν ἐνότητα ποὺ σφραγίσθηκε μετὰ ἀπὸ 116 χρόνια χωρισμοῦ, τὸν ὁποῖο προκάλεσε ἡ αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας, ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσει, τὰ ἀδύνατα νὰ γίνουν δυνατὰ καὶ νὰ δοῦμε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο φέρουμε στοὺς ὄμους μας χρέος βαρύτατο. Ἔχουμε καθῆκον νὰ ἐνσκύψουμε μετὰ ἄδολη ματιὰ καὶ πνεῦμα καταλλαγῆς καὶ ἐν Χριστῷ ἀγάπης ὥστε νὰ μὴν περάσει ἔτσι ἄλλος ἓνας αἰώνας. Τὸ χρωστᾶμε στὰ λείψανα τῶν κεκοιμημένων μας. Τὸ χρωστᾶμε στὰ παιδιὰ μας.

«Πνευματικά Σημειώματα»

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
e-mail: imthesgrafeio@gmail.com

Ἑπεύθυνος Ἔκδοσης:
† Πρεσβύτερος Ὁνούφριος Ἀβραμίδης τηλ: 6989286400
ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Κατερίνης

